

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **P. Č.,** proti žalované: **Česká advokátní komora,** se sídlem Národní třída 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 3. 2011, č. j. 653/11, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2012, č. j. 11 A 109/2011 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým mu nepřiznal osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že stěžovatel sice doložil, že jeho majetkové poměry odůvodňují osvobození od soudních poplatků, avšak ani nemajetnému účastníku řízení nelze přiznat osvobození od soudních poplatků v případě, pokud soud dospěje k závěru, že jeho návrh zjevně nemůže být úspěšný. Stěžovatel v žalobě napadl rozhodnutí, jímž mu žalovaná k jeho žádosti určila konkrétního advokáta k zastupování v blíže specifikovaném dovolacím řízení. Jinak rozhodnutí o určení advokáta pouze přímo či nepřímo cituje, případně v některých aspektech konkretizuje, zákonná pravidla obsažená v jednotlivých ustanoveních zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii,

ve znění pozdějších předpisů, zejména v § 18 (určení advokáta Komorou a jeho podmínky) a v § 19 (odmítnutí poskytnutí služby). Námitky žalobce proti napadenému rozhodnutí jsou tak v podstatě nesouhlasem s podmínkami, které pro poskytování právních služeb určeným advokátem stanoví samotný zákon. V posuzovaném případě žalovaný stěžovatelově žádosti o přidělení advokáta v plném rozsahu vyhověl a stanovil, že advokát bude poskytovat právní služby bez nároku na odměnu. Stěžovatel v žalobě vznáší námitky proti tomu, že žalovaný učinil obsahem rozhodnutí některá obecná pravidla poskytování právních služeb stanovené v zákoně, v tomto případě nesouhlasí s povinností hradit hotové výdaje; takové polemika se zákonnými pravidly je však předem odsouzena k neúspěchu. Městský soud došel tedy k závěru, že žaloba zjevně nemůže být úspěšná a žalobci osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Stěžovatel shora uvedené usnesení městského soudu napadl kasační stížností. V ní namítá, že městský soud neaplikuje zákony, ale judikaturu. Vytýká soudu libovůli, jelikož v jiném procesu stěžovatele se sp. zn. 11 A 290/2011 od soudních poplatků osvobodil, ač předmětem řízení bylo taktéž rozhodnutí o určení advokáta. Stěžovatel je přesvědčen, že žalovaná mu nevyhověla tak, jak si představoval a v neposlední řádě namítá, že soud nedostatečně rozebírá žalobní důvody a plytce odůvodňuje své rozhodnutí. Stěžovatel rovněž uvádí námitky, které zjevně nesouvisí s napadeným usnesením a jsou pouze obecnou reakcí stěžovatele na rozhodování soudů v jeho věcech.

V kasační stížnosti stěžovatel výslovně nepodřazuje zákonu důvody, na jejichž základě se dovolává přezkumu výše označeného soudního usnesení. Nicméně nedostatek podřazení kasačních námitek zákonu není nedostatkem návrhu, který by bránil projednání věci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Po zhodnocení obsahu kasační stížnosti dospěl zdejší soud k závěru, že se stěžovatel domáhá přezkumu řízení z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval splněním podmínek řízení o kasační stížnosti. Ze soudního spisu totiž vyplývá, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek spojený s podáním kasační stížnosti (§ 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů) a také není v řízení zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že *„v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem.*“ (k tomu srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, ze dne 6. 6. 2012, č. j. 2 Ans 6/2012 – 13). Kasační stížnost lze tedy i při absenci těchto podmínek projednat a jedná se rovněž o kasační stížnost přípustnou.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s

Osvobozením od soudních poplatků se zdejší soud ve své předchozí judikatuře již několikrát zabýval. Tento institut je zakotven v českém právním řádu, aby dával všem bez rozdílu možnost domáhat se soudní ochrany i přesto, že se nachází v tíživých

majetkových poměrech. Z dikce ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. především vyplývá, že účastník může být zčásti osvobozen od soudních poplatků při současném splnění těchto tří předpokladů: a) podání žádosti o osvobození od soudních poplatků, b) podaný návrh (na zahájení řízení) není zjevně neúspěšný, c) doložení nedostatku prostředků. Má-li být žadatel osvobozen od soudních poplatků úplně, musí k tomu být zvlášť závažné důvody (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2012, č. j. 2 As 113/2012 – 12). V daném případě stěžovatel požádal o osvobození od soudních a zároveň doložil, že trpí nedostatkem finančních prostředků. Městský soud naopak dospěl k závěru, že v posuzovaném případě nebyla naplněna zákonná podmínka osvobození od soudních poplatků spočívající v tom, že podaný návrh na zahájení řízení není zjevně neúspěšný.

Třetí věta § 36 odst. 3 s. ř. s. k rozhodnutí soudu o žádosti o osvobození od soudních poplatků stanoví: *„Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne“* Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že soud takto postupuje v situaci, kdy již ze samotných skutkových tvrzení a argumentů žadatele obsažených v návrhu je zcela zřejmé, že mu ve věci nemůže být vyhověno. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že odmítnutím návrhu na osvobození od soudního poplatku může dojít k vážnému omezení práva účastníka na soudní ochranu, avšak na druhou stranu výhoda spočívající v osvobození od soudních poplatků může být účastníku poskytnuta pouze při současném naplnění zákonem stanovených podmínek. V posuzovaném případě stěžovatel svou žalobou vůbec nebrojí proti výroku napadeného rozhodnutí, kterým bylo stěžovateli v plném rozsahu vyhověno, neboť mu byl ustanoven k bezplatnému právnímu zastoupení advokát. Stěžovatel se brání pouze proti upřesňujícímu vysvětlení a zákonným citacím o jednotlivých aspektech zastupování ustanoveným advokátem. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje se závěrem městského soudu, že podaná žaloba zjevně nemůže být úspěšná, neboť napadá rozhodnutí, jímž bylo věcně stěžovateli v plném rozsahu vyhověno. Dále je stěžovatelova žaloba zjevně nedůvodná, neboť nenapadá konkrétní zásah do svého práva, avšak stěžovatel v ní pouze polemizuje s podmínkami, které plynou přímo ze zákona, a jimiž by proto musela být vedena a omezena činnost jakéhokoli advokáta, který by takto byl žalobci určen k poskytování právních služeb. Z těchto důvodů považuje zdejší soud odůvodnění rozhodnutí městského soudu za dostatečné.

Městský soud také rozhodl správně, pokud poukázal na dřívější rozhodovací činnost zdejšího soudu vztahující se k obdobnému případu. S užitím judikatury v rozhodování se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 15. 12. 2010, č. j. 6 Ads 109/2010 – 47, kde jasně uvedl, že judikatura sice nemá normativní charakter, ale je významným argumentačním instrumentem při rozhodování obdobných případů. Poukaz městského soudu na judikaturu zdejšího soudu je případný i z toho důvodu, že Nejvyšší správní soud je zákonem povolán ke sjednocování judikatury správních soudů ve smyslu ust. § 12 odst. 1 s. ř. s. Z toho důvodu považuje zdejší soud argumentaci městského soudu rozsudky Nejvyššího správního soudu za správné a vhodné.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti, došel Nejvyšší správní soud k závěru, že podaná kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední s. ř. s.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.) a žalované

žádné náklady nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žalované náhradu nákladů řízení nepřiznává

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu